

endnu er et „terra incognita“. — Men det er det, vi skal raade Bod paa. Denne Sport, der er saa sund og tillige praktisk, bør finde Vej overalt og til alle, og den bør ikke alene drives om Sommeren, men ogsaa om Vinteren. De, som ikke har Dagen til deres Raadighed, maa tage Aftenen til Hjælp. De fleste har vel nok en Broder eller andet nærmere eller fjærnerestaaende mandligt Individ, under hvis Beskyttelse de trygt kan stille sig, indtil vi kommer saa vidt, at Kvinderne ogsaa i den Retning kan føle sig som „Enere“ og ikke som „Brøkdeler“ i Samfundssystemet, saa de vover at færdes paa egen Haand *Nicoline.*

Interparlamentariske Konferencer.

Ved 2den Behandling af Finansloven i Folketinget udtalte Hr. Bajer Ønskeligheden af Regeringens Støtte til de interparlamentariske Konferencer, der synes at ville faa en stor Betydning for Fredssagen. Især vil det være gavnligt for de smaa Nationer at være repræsenterede ved Stormagternes diplomatiske Konferencer. At de to danske Mænd (Bajer og Bluhme) i Aar var til Stede ved Konferencen i Rom, var en ren Tilfældighed; den danske Rigsdag havde intet gjort derfor. Hr. Bajer mente, at Rigsdagen ikke alene burde give Rejseunderstøttelse til en Repræsentant ira hvert Ting, men tillige yde Bidrag til Konferencens Afholdelse.

De fleste af vore Læsere, som er Kvinde-sagsvenner, véd vi, er ogsaa Fredsvenner, saa det vil kun kunne glæde, om der kunde afvindes den danske Rigsdag lidt større Interesse for internationale Foretagender og ved slige interparlamentariske Konferencer, styrkes det venskabelige Forhold mellem Nationerne.

Desværre spores der endnu forunderlig lidt Varme blandt vore Rigsdagsmænd for denne for Danmark saa vigtige Sag. Fra Norge derimod sendte Stortinget 2 Repræsentanter til Konferencen i Rom i Efteraaret.

Sara.

Roman af Kristofer Janson.
(Alb. Cammermeyers Forlag.)

Kristofer Janson, den norsk-amerikanske Unitariepræst og Forfatter, vil vist neppe være ret mange af Bladets Læsere ubekendt. Faa Mænd har som han haft Evne og Vilje til at kæmpe mod al Fordummelse, og det saa næsten ud som en Styrelse, at netop han kom over til de stendøde, norsk-lutherske Samfund i de Forenede Stater, hvor han straks gav sig i Færd med at rydde op og skaffe frisk Luft.

Og det trængtes der til. Man gør sig ikke noget Begreb om, hvor forstenede, hvor dogmebundne de norsk-lutherske Kirker i Amerika er. Jeg siger Kirker, for der er hele tre: Augustana-Synoden og Konferencen, der ligger i Haarene paa hinanden over en Meningsforskel i Nadverspørgsmaalet, og Hauges Synode, der svarer til vore Pietister. Men alle enes de om, mere eller mindre, at holde det Liv, der rører sig rundt om dem i det store Land, udenfor de norske Kolonier. Her har Kristofer Janson arbejdet i

flere Aar; her har han om sig samlet en stedse voksende Menighed af alle dem, der ikke kunde nøjes med den dogmefyldte Luft i de norsk-lutherske Kirker, men længtes ud til Solskin og Fuglesang; og herfra har han udsendt talrige Bøger, alle Kød af hans Kød og Blod af hans Blod, og alle aandende den samme Trang til Frihed, der besjæler Forfatteren selv.

Og her kom „Sara“ til Verden. Sara er en norsk-amerikansk Bondedatter, hvis Forældre hører til Hauges Synode. Hun opdrages strengt pietistisk; tidligt og silde bliver det indskærpet hende at holde sig fra „Verdensbørnene“, d. v. s. de, der er glade og muntre og tager Del i det Liv, der rører sig om dem, og derved opstiger den „ugudelige“ Tanke i hendes Barnesind, at Guds-børnene, det er de kedelige, gnavne, sure Mennesker, der altid gaar og sukker og græder, men Verdensbørnene, det er de glade, muntre, fornøjelige Mennesker, som hun i Grunden allerhelst vil være sammen med, men ikke rigtig tør. Saaledes vokser hun op; delt mellem den stedse voksende Lyst til at være med i den store Verden udenfor Hauges Synode og Frygten for Straffen, Hovedesstraffen, hvis hun blander sig med „Verdensbørnene“.

Hun bliver som ganske ung Pige og uden at vide, hvad Kærlighed er, gift med en Præst af Synoden, og nu begynder hendes egenlige Slaveliv, gjort end mere bittert ved den vaagnende Bevidsthed om, at hun er et voksent Menneske, der burde have Lov til at leve sit eget Liv. Saa kommer der pludselig en frelsende Engel i Skikkelse af en rejsende Maler, der beriger hendes Liv og faar hendes Længsel til at svulme ved at fortælle hende om fremmede Lande og om Livet derude blandt „Verdensbørnene“. Længslen bliver hende for stærk; hendes Underdanighedsforhold for uudholdeligt; hun løber fra sin Mand og rejser til Chikago.

Nu maa hun prøve lidt af hvert Tvungen af den haarde Nød, maa hun søge Arbejde, hvor hun kan faa det, og her har Forfatteren med gribende Sandhed skildret de slette Tilstande paa Flertallet af den amerikanske Industris Fabrikker og Værksteder, hvor der er Bøder for at tale, for at synge, kort sagt for alt muligt, saa somme-tider Halvdelen af den usle Løn gaar fra i Bøder. Forfatteren lægger ikke Fingrene imellem, og det var saamænd ogsaa Synd, da de fleste amerikanske Arbejdsherrer heller ikke gør det over for deres Trældyr. Den amerikanske Guldtrøst faar her sit styg-geste Udtryk; det er jo en bekendt Sag, at mange Arbejdsgivere foretrækker Fremmede, som ikke er Sproget mægtige, og som hverken kan læse eller skrive, da det falder meget lettere at bedrage disse Stakler for en stor Del af deres surt tortjente Dagløn ved at omringe dem med Bøder for Dit og Dat, og ved at tvinge dem til at købe de Varer, de forbruger, i deres Arbejdsherrers Butiker, hvor de maa betale dem i dyre Domme. Som om ikke det var nok, er der et Utal af Mellemmænd, særlig ved offentlige Arbejder, og da det altid er den lavest-bydende hele Rækken igennem, der faar det, og de alle skal tjene noget, kan man jo nok slutte sig til, hvem der maa betale Gildet. Historien om Pat og hans Familje, der tager Rejsepas med en Revolver som Billet, vil maaske forekomme mange overdreven,

men det er den langt fra; det er kun Re-versen af Frihedsmedaljen.

Fra nu af begynder imidlertid Bogens svage Side at vise sig. Sara bliver syg, kommer paa Hospitalet, og bliver der kendt med en rig Enke, Mrs. King, som optager hende i sit Hus, fører hende pludselig ind i det dejlige, udviklende Liv, hun har tænkt sig, tager hende med paa en Rejse til Italien og meget andet. Dette er traditionelt. Forfatteren har naturligvis Lov til at gøre med sin Heltinde, hvad han vil, men hvorfor er der saa faa Forfattere, der har Mod til at holde sig til den kolde, realistiske Regel, der vilde gøre deres Værker helstøbte, i Stedet for, som her og næsten alle Vegne, at indføre en romantisk Undtagelse, der ganske vist redder Heltinden, men ødelægger Værkets Helhed. Hr. Kristofer Janson véd meget godt, at det er sjældent, overmaade sjældent, at en saadan deus ex machina kommer i sidste Øjeblik og redder den Ulykkelige; og jeg kalder det umoralsk, fordi det, ideelt set, er usandt, at lade Helten eller Heltinden gennemgaa næsten alle Elendighedens Stadier, for saa invariabelt, ved en ren Hændelse naturligvis, at hæve dem op til alle deres Ønskers Maal.

Nu følger alting sig for Sara, der som en Følge heraf bliver mindre interessant. Hun faar en Gerning; hun elsker og bliver genelsket. Der er kun hendes Mand i Vejen. Da griber pludselig den usynlige Haand atter ind i Begivenhedernes Gang og skiller hende af med denne besværlige Byrde ved et tilfældigt Jernbanesammenstød, der berøver Præsten Livet. Saadan gaar det nu til i Romanerne, neppe i Virkeligheden. Man mærker tydeligt, at Forfatterens Interesse er centreret i de Samfundsspørgsmaal, han i vel rigelig Mængde har bunket sammen i Bogen. Han er tendentiøs helt igennem; det vigtigste for ham er; at de store Tanker, Bogen rummer, kommer ud blandt Folk; Personerne er blot Redskaber, gennem hvilke han udtaler sine Ideer.

Da det nu alisaa er en tendentiøs Bog, vil man lettere tilgive disse Fejl; tilmed da Forfatteren i fuldeste Maal har naaet sin Hensigt: At slaas et Slag for den aandelige Frihed. *Bystander.*

De samlede Kvindeforeninger.

De samlede Kvindeforeninger vil Onsdagen den 10. Februar, Aften Kl. 8, i Rømersgade 22 lade opføre „Sande Kvinder“, Skuespil i 3 Akter af A. Ch. Edgren, f. Leffler.

Stykket vil blive givet af „Arbejdernes fri Theater“, som allerede med Held har opført „Faderen“ af August Strindberg.

Billetter à 35 Øre og til reserveret Plads à 50 Øre vil blive solgte i alle Kvindeforeninger, hos følgende Styrelsesmedlemmer: Kirstine Andersen, Kapelvej 27, 5. Sal, I. Jensen, Klosterstræde 4, Anna Nielsen, Fredensgade 4 B, 3. Sal, Augusta Henriksen, Frederik VII's Gade 17, 2. Sal, Emma Jakobsen, Tjørnegade 4, 2. S. o. G., og Johanne Meyer, Naboløs 4, 2. Sal, samt i Kontoret, Rømersgade 22.

Da der kun findes et begrænset Antal Billetter til de reserverede Pladser, maa man sikre sig disse i Tide.